

Nyugatra költözött ismerősöm arra kért engem és a kolléganőmet, segítsünk neki kiosztani néhány csomagot nehéz körülmények közt élő, idős udvarhelyi embereknek. Önzetlen és mindenféle politikai, vallási vagy egyéb szervezettől független, magán kezdeményezésről van szó. A baráti körben gyűjtött pénzen, tartós élelmiszer és tisztítószer csomagok lettek vásárolva. A kiosztása névtelenül történt, mi csak közvetítettünk.

Nyolc csomag, nyolc vagy annál is több élet. Közelről éreztük az önmagát marcangoló farkas, a rokon- és lakásmaffia szagát, a kést a torkunknál, a kiskacsák testmelegét, a csodát.

Farkas a patkányfészekben

Nekem a sofőr szerepe jutott, elvállaltam. Kosárbrigád néven indultunk első helyszínünkre a Kórház-negyedbe. László Jánoshoz megyünk. A lépcsőházban érdeklődve gyanakvóan vesz szemügyre két ott lakó néni. „Ahhoz a Farkashoz megyünk?” – kérdezik, miközben szemük körül a bőr furcsán összeráncolódik. „Ott elég nagy bajok vannak” – mondja a néni.

Elindulunk a lépcsőn felfele, félúton a kolléganőm egyszer csak megáll. „Ez a Vén Farkas? Én nem megyek be!” majd a csomagot a földre teszi és kétségbeesett tekintete ide-oda cikázik a lépcsőház szögelléseiben.

Hiába kérdezem, hogy kiről van szó, csak görcsösen ismételve „Én oda be nem megyek!”. Egyre kíváncsiabb leszek, miért retteg így mindenki Farkastól.

Koszorú ajtón lépünk a nagyjából tíz négyzetméteres lakásba – a patkánylyukba, ahogy lakója is nevezi. Irtózatos bűz, kosz amerre nézzek. A szekrény, és az ott levő tárgyak színe, sőt formája is felismerhetetlen a vastagon ráakódott kosztól.

Az ágyban magára hagyott, szakállas öregember fekszik. László János (művészneve Hunor László) faragó, költő, művész. Körben könyvek, jegyzetek, újságcikkek, edények és ki tudja, mik hevernek. Mintha egy nyomornegyed kellős közepében állnánk, egy harmadik világbeli országban.

Nem vagyok az ilyesmihez szokva, amíg az ismerősöm a csomagot átadja, kezemmel próbálom takargatni az öklendezést. Nem bírom, ennyi volt! Indulnék ki.

„Fiatalember, segítsen felkelni, hogy mégse így fogadjam ebben a patkányfészekben” – nyújtja felém a kezét. Eddig csak kísérő, külső szemlélő voltam, de hirtelen döntenem kellett.

Az én istenem az észben rejlik

A nyomor, a gusztustalanság, a kosz és bűz az ajtón kifele taszított. Az öklendezést elfojtva visszanezek. Egy ember segítséget kér, és a kezét nyújtja felém, nem fordíthatok hátat. Pedig mennyire szeretnék innen kimenni. Külső szemlélőből egyszer csak részese leszek az eseményeknek. Az öreg elkeseredve néz rám, „valamikor turáni harcos voltam, robbantam, most meg látod, ide kerültem”. Beszélgetünk egy darabig – lassan megszokom a bűzt– érezhető, hogy a valamikor elismert művésznak még mindig igénye van a szellemi

csatangolásra, az elme szöktetésére, heccelésére. Nem hívő ember, azt mondja, az ő istene az észben rejlik.

Nem tagadja, jólesik, hogy meglátogattuk. Valamikor megkerülhetetlen volt, ma már a feledésbe merült. Ez az ő béklyója. Elhagyva, magányosan, egy lyukban várni a halált.

Egy másik családhoz is ellátogatunk a szomszédos tömbházban, de nem bírom kiverni a fejemből a „Vénfarkasnál” tapasztaltakat.

Azért imádkozom, hogy vége legyen

Következő állomásunk Emília néni, aki öccsével lakik együtt, házuk pincelakásában. Az épület többi részéből kiforgatták a rokonok. Bizalmatlanul fogadnak, nem csoda hisz idősök, többször kirabolták, megfenyegették már őket. Sőt egyszer a kést is a nyakához tartották a cigányok.

Miután látják, hogy barátságos szándékkal érkezünk, szívesen tessékelnék be a pincelakásba, ahol 82 éve született Emília néni.

Örömkönnnyekkel küszködik. Nem csak az ajándéknak örül, fontosabb számára hogy vannak még jó emberek, akik törődnek másokkal.

Ez számít neki a legtöbbet, hogy nem felejtették el, hogy van még, aki gondol rá.

Nehézkesen mozog, a házból alig jár ki. Mindkét lábával baj van, az öccse segít a mindennapokban. Emília néninek nyugdíja sincs, így az öccse járadékából kell, hogy teljen mindenre.

Mesebeli anyoka

Házról-házra járunk a megrakott tálakkal, nem találjuk a címzettet. Ötös házszám, picurka ház, az udvar hátsó felében már termopánok nyílnak az új ház ablakában.

Szívesen a néninek adnánk a csomagot. Szakad már le a karunk, szimpatikus is a néni, rászorulónak néz ki. Tiltakozik, ne adjuk neki, ami másnak volt szánva, majd útba igazít. Ezek a kis önkéntesek – mosolyog rajtunk.

Kacsák az ágyon

Utolsó állomásunk Ilonka néni. A kaput kedves arcú, szőke nő nyitja ki, visszafogja a vérszemet kapott kutyákat, hogy ne támadjanak ránk.

Szükség van a házőrző ebekre, mert a cigányok rendszeresen bejárnak. A csempekályha melegében várjuk meg az asszonyt, amíg az udvar hátsó feléből előre jön.

Sovány, görnyedt öregasszony lép be a szobába. Isten fizesse meg – hálálkodik, – annak is, aki küldte, annak is, aki hozta.

Érdeklődünk, hogy miként telnek a napjai.

A nevetségesen kevés nyugdíjára csak annyit, mond, hogy az neki bőven elég. Nagyobb fájdalma, hogy lelkiismeretesen felnevelte gyerekeit, azok mégsem törődnek vele, egyedül nevelt gyermeke és annak párja gondoskodik róla.

Beszélgetés közben a kisebbik kutyája után néz. Azt mondja, nem hagyják el egymást, ez a kutya védi meg őt. Nem is olyan rég az éjszaka közepén cigányok jöttek be a házba hogy elvegyék a lakást.

Állítólag a fiának adtak egy órát javítani, ami többet ér a háznál, de nem kapták vissza. Végül a kutya rátámadt a behatolókra, akik meghátráltak. Ilonka néni rendőrt hívott.

Könnyeivel küszködik, miközben sokízületi gyulladástól deformálódott kezét rázza, és azt mondja: „Ezt a házat hatvan évvel ezelőtt a két kezemmel építettem, amíg élek nem veheti el tőlem senki. Hatvan éve becsületesen fizetem az adót rá, soha egy lej elmaradásom nem volt.”

Az ágyon egy banános kartondobozban három kis réce hallgatja végig a beszélgetést.

Annyi történet, annyi nyomorúság és mégis mennyi remény és szeretet van ezekben az emberekben. Némán figyelünk, s ha csak egy percig is, de megpróbálunk az életük terhéből átvenni egy keveset.

Visszaülünk az autóba, még percek múlva is a hallott történetek peregnek le képzeletünkben, újra és újra. A kis cukor, olaj és egyéb elfogy, a világ ugyanúgy pezseg tovább és talán nem változott semmi. Mi, akik adni akartunk, mi kaptuk a legtöbbet.